

Navadno se začenja preosnova s tem, da železnica sprva ne plačuje obresti, potem neha plačevati delavce in material. Kdo začne tožiti, pridejo rubilci, pribijejo vagone in lokomotive k šinam, sodnija naznači sedaj posebno osebo, ki vse preskrbi, da se železnica proda po dražbi. Lastniki železnico navadno zopet kupijo, drugi upniki pa zgube, in železnica začne novo življenje. Devet desetih ameriških železnic se prej ali slej na ta način preosnuje, in še le potem začno donášati pravilne dohodke.

Če tudi so se te sleparije že na tisočkrat izvršile in so znane vsakemu inteligentnemu Američanu, vendar je bogastvo dežele tako veliko in špekulacija tako razvita, da se vsako leto v Zjedinjenih državah gradi po kacij 6 do 10 milj novih železnic. Mnoge iz njih nimajo nobene bodočnosti, jedva bode katera donášala dohodke, ali vendar se najde in se bode našel kapital za njih zgradbo, in za velikanske dobičke, ki se delajo pri njih zgradbi. Če pa železnica vsled neugodnih razmer ne more nekaj časa plačevati obrestij, tedaj lastniki obligacij ugrabijo delničarje in jih rubijo. V prvem slučaju osnovatelj in graditelj osleparijo posestnike obligacij, v tem slučaju pa narobe. Vsaka železnica je jedenkrat kaj tacega prestala, mnoge pa tudi po dva- ali pa še po večkrat. Vanderbilti in zlasti John Gould znali so take sleparije izvesti na vsaki železnici, ki je v njih rokah, in so vsled tega obogateli. Premoženje Vanderbiltove je raslo v teku treh pokolenij; če tudi so grabili, če je bila priložnost, pa so grabili zmerno, in izmolževanje, katerega so se oni udeleževali in pri katerem so dobivali denar, se ni odlikovalo s posebno brezozirnostjo John Gould, in njegova zaveznika Sedžet in Dillon, ki se cenijo sedaj na 250 milijonov dolarjev, so te denarje pridobili v kacij tridesetih letih po najpredrznjših in najneusmiljenejših sleparijah, do dobrega vgrabili vsacega, ki je jim prišel v pest. Osleparjenje nesrečnih delničarjev erijske železnice je prvi Gouldov vspeh na tem poprišči in še do dandanes velja za vzorec sleparijam te vrste. Trikratno osleparjenje delničarjev missurijske tihomorske železnice in različnih njenih stranskih železnic nas sili, da se čudimo predrznosti in iznajdljivosti tega sleparja in pa neskrbnosti in zabitosti sto njegovih protivnikov.

Žal, da sem tudi jaz sam moral poskusiti prijetnosti teh izmolževanj. 1886. l. smo ne samo plačali obresti, temveč še dali na stran veliko svoto, železnica je bila v sijajnem stanju in je obetala lepega dobička v prihodnosti. Leta 1887. je pa bil strašen mraz, kakeršnega ni bilo poprej petdeset let v Floridi, uničil ne le pridelek domačega in zgodnega sadja, ki je bil glavni predmet našemu prevažanju, temveč je pokončal mnoge nasade, država je izdala zakon, ki je našo železnico postavil v jednako vrsto s starimi železnicami in nam jako pomanjšal dohodke. Potem je 1888. leta se prikazala rumena mrzlica, ki je ne le ustavila vsako priseljevanje, temveč tudi pobrala skoro vse prebivalstvo celih pokrajin. Karantene so bile tako stroge, da je tri mesece bil ustavljen skoro ves promet, samo jeden poštni voz z lokomo-

tivo je vozil po progi. Mi nismo mogli plačati obrestij, pa tudi nismo mogli poravnati faktičnih stroškov, in koncem leta se je pokazalo sedemdeset tisoč dolarjev primankljaja. Moji severni zavezniki kapitalisti so se takoj tega poslužili in takoj prejeli za delnico, da se poravnata primanjkljaj in poplačajo obresti od obligacij. Dobro so vedeli, da smo jaz in moji sodrugi izdali že poslednji groš pri podjetji, in nismo mogli plačati tega, kar pride na našo delnico, kar ni bila za nas majhna svota. Moje zdravje je bilo oslabelo in zdravniki so se izjavili, da me drugo leto gotovo ugonobi in jaz sem pustil vse in vzela, kar so mislili, da mi morajo dati za moj del.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Lombrosso o grafologiji. Slavni italijanski učenjak Lombrosso je izdal neko knjigo o tem, da se po pisavi pozna značaj človeka. Posebno obširno o tej knjigi razpravlja o tem, da hipnotizirane osebe premene v hipnozi svojo pisavo in pišejo blizu tako kakor osebe, katere se domišljujejo, da so. Nekatere osebe pišejo lepše, druge grje v hipnozi, nego tako. Nekatere osebe v hipnozi zgube znanje pisanja, druge pa le nekaterih črk ne znajo narediti in jih izpuščajo.

Nitroglicerín. Angleški profesor Lewes se je prepričal, da delavke v tovarnah za glicerín so jako zdrave, rudečih lic in okroglega života. Mnoge izmed njih se zaradi lepote kmalu omože. Profesor sklepa, da torej nitroglicerín ugodno vpliva na zdravje. Kdo ve, če glicerín, ki je sedaj le nevarno razruševalno sredstvo, kdaj ne dobi kakšnega pomena v javnem zdravstvu.

Ognjenik Tacoma v Ameriki je te dni jel bluvati. Velik del njegovega vrha se je pogreznil. Gora je na jedni strani široko počila. Sneg, ki je pokrival goro, je nakrat zginil. Goreča lava je daleč okrog razsvitljevala nebo in zemlja se hudo tresla.

Novice.

— **Deželni zbori** se sklicujejo in sicer kranjski na dan 28. decembra, štajarski in goriški na dan 27. decembra, koroški na dan 3. januarija in istrski in tržaški na dan 10. januarija.

— **Občinski svet ljubljanski** je za svojega odposlanca v c. kr. deželnem šolskem svetu zopet in sicer per ascclamationem izvolil g. dr. viteza Bleiweis-Trsteniškega, primarija in podžupana ljubljanskega.

— **Lep božični dar.** Preteklo nedeljo bil je lov bistriškega graščaka gospoda Franca Galeta na Ljubljanskem vrhu nad Vrdom, ustreljenih je bilo 26 lepih srn in en zajec. Na večer sešli so se gospodje lovci v g. Drabekovi gostilni na Vrhniki ter so prestovoljno, brez kakega vpliva darovali 30 gld. za uboge v resnici potrebne sirote šolarje na Vrhniki. Svota vročila se je gospodu šolskemu vodji. Bog jim stotero povrni!

— **Slovensko gledališče.** Nocoj in jutri večer nastopi na slovenskem odru kot gost umetnica gospodična pl. Šramova, član narodnega kazališta v Zagrebu. Prvi večer se predstavlja igra „Naš prijatelj Njeklužev“, drugi pa „Pariški potepuh.“ Upamo, da bota ti dve predstavi bolje obiskani, kakor so po navadi zadnji čas dramatične predstave. Z ozirom na to, da se vedno dobro, celo izborna igra, je to slednje le žalostno in le pretoplo je vsakemu rodoljubu priporočati, da bi izdatneje podpiral ta važen naroden kulturni zavod.

— **Tržaški mestni svet pa tržaški škof.** Mestni svet tržaški je sklenil proti škofu Glavini pritožiti se na papeža posebno zaradi škofovega „protinarodnega postopanja“. Namestništvo je kakor ob sebi umevno ta sklep razveljavilo in prepovedalo poslati dotično pritožbo. Drzni Lahoni se baje mislijo zoper namestništvo pritožiti na ministerstvo. Še tega je treba, da bi ta nesramna lahonska svojat imela še v cerkvenih zadevah prvo besedo!

— **Misijon** je namestništvo tržaško prepovedalo v Komnu pod pretvezo, da je cerkev preslaba. To je menda dokaz, da vlada ne misli ovirati misijonov, kakor je ministerski predsednik se izrazil proti slovenskim koalirancem.

— **Jezik odgriznil** je konj v Zrečah kravi, ki sta jedla iz jednih jaslíj.

— **Volitve v Pazinu.** Pri občinskih volitvah v Pazinu je vkljub nezaslišnim in strastnim agitacijam Lahonov, zmaga sijajno hrvatska stranka. V tretjem razredu so prodrli Hrvati s 831 glasovi proti 359 glasovom. v drugem razredu s 388 proti 60 glasovi, v prvem razredu pa s 122 proti 106 glasovi. Navdušenje zaradi te lepe zmage je v slovanskih krogih nepopisno.

— **Razdelitev obleke** ubogim učenkam in učencem tukajšnih ljudskih šol vršila se bode v nedeljo dne 23. decembra, ob 11. uri dopoldne v telovadnici prve mestne deške šole. Odbor vabi najuljudneje p. n. dobrotnike šolske mladine k tej razdelitvi in se vsem, kateri so kaj darovali ali storili v ta dobrodejni namen, najtopleje zahvaluje.

— **Narodna čitalnica ljubljanska** ima svoj XXXVIII. občni zbor v sredo dne 26. decembra 1894. leta ob 11. uri dopoldne v društvenih prostorih.

— **Narodni dom v Celji.** Pri kopanju temelja Narodnemu domu v Celji razkrili so krasno slikano rimsko steno. Kakor znano so že prej izkopali ondi več rimskih starinskih predmetov.

— **Umrl** je dne 13. t. m. č. g. Matija Lavrič, župnik na Studenci v Krškem okraji, v 48letu svoje starosti. R. I. P.

— **Novo bralno društvo** snujejo v Dobrem polju v kočevskem političnem okraji.

— **Katoliško društvo za delavke** se je ustanovilo minolo nedeljo v Ljubljani. Predsednik društvu je č. g. kanonik in župnik Iv. Rozman.

— **Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov** so ustanovili v Škofji Loki. Predsednik društvu je mestni župnik g. Iv. Tomažič.

— **Preširnovu podobo** namerava izdati tvrdka S. Kočonda v Zagrebu. Kakor znano izdala je že ta tvrdka tudi prav lepo podobo Vodnikovo.

— **Delavsko bralno društvo v Idriji** ima svoj letni občni zbor dne 26. decembra ob 4. uri popoldne.

— **Vojak — tat.** Topničar tukajšnega topničarskega polka Anton Jenko, doma iz Luž pri Kranji, je minolo nedeljo zvečer zastavil pri nekem hlapci svoj plašč za 1 gld. 50 kr. Ker je hlapcu čez noč zmanjkalo plašča in vrhu tega še ura in črna suknja, sumil je Jenkota te tatvine in je to naznanil vojaški oblasti. Jenkota res celo noč ni bilo domov in vojaška patrola zasačila ga je drugo jutro v neki gostilni v Kurji vasi. Pri njem so našli vse omenjene ukradene stvari. Jenko je bil že kaznovan zaradi tatvine in je na sumu, da je letošnjo jesen doprinesel še par drugih tatvin. Zločincem treh doprinesenih tatvin se namreč ne more priti na sled, sumi se pa, da je tatvine doprinesel neki vojak, ki je baje po dotičnih hišah popraševal, je li ne stanuje tam neki častnik. Preiskava bo dognala, če ni bil ta vojak ravno Jenko.

— **Porotne obravnave v l. 1895.** se bodo pričele v Ljubljani: prva dne 25. februarija, druga 27. majnika, tretja 26. avgusta in četrta 25. novembra; v Novem mestu: prva dne 18. februarija, druga 13. majnika, tretja 5. avgusta in četrta 18. novembra

— **Eluschegg,** znani namestništveni svetovalec tržaški in bivši vladni zastopnik v poreškem deželnem zboru, je kakor znano šel v pokej Laški listi sedaj poročajo, da je mož dobil službo občinskega tajnika v Poreči. Ali je mož tako potreben posebnega zasluga, ali pa mu vest ne da mirovati, da ne bi nadalje roval proti Slovanom. Kot občinski tajnik bo imel namreč lepo priliko zopet proti Slovanom delovati.

— **Novo tovarno** za izdelovanje lionejá mislijo zgraditi v Trstu. V ta namen je na razpolago 700.000 gld.

— **Mestna policija ljubljanska** dobi z ozirom na to, ker se je že večkrat pokazalo, da ji ne zadostuje samo sablja, še revolver za orožje.

— **Lisjaka** je povozil vlak dolenske železnice pri Grosupljem

— **Ustrelil** se je v Trstu pred železniško postajo pri sv. Andreju 25letni železniški sprevodnik Fran Nolda. Zdravniška pomoč, ki je bila takoj na razpolago nesrečnežu, ga ni mogla več rešiti smrti.

— **Ženin — zblaznil.** V Miskolču na Ogerškem sta se hkratu poročili dve hčeri bogatega trgovca Rosenberga. Zvečer po poroki mej veselim ženitovanjem je zblaznil ženin starše hčere in jo hotel z nožem zaklati. Le s težavo so mu svatje nož izvili. Pri tem se je bil blaznec sam močno poškoval z nožem. Svatje so se potem žalostni razšli.

— **Samomor tovarnarjeve soproge.** V Budimpešti se je s cijankalijem zastrupila soproga tovarnarja Janez Benecza, hči nekega veletržca. Lepa mlada žena se je poprej bila še lepo poslovila od svojih majhnih otrok. Kaj je vzrok samomoru, se ne ve.

— **Meničarja zaprli.** V Budimpešti zaprli so nekega Györija, ki je imel neko menjalnico in je razne ljudi za velike svote opeharil. Sodišču ga je ovadil grof Edmund Somssich.

— **Umor žandarjev.** Pri Sassariji na Laškem sta dva žandarja naletela na tri oborožene ljudi. Hotela sta jih prijeti. Oboroženci jeli so streljati. Jdnega žandarja so ubili, drugoga težko ranili.

— **Ropni umor.** V Bruselji so roparji umorili in oropali neko žensko, ki sicer ni bila na najboljšem glasu. Odnegli so baje 70.000 frankov gotovega denarja

— **Najden mrtvec.** V Roni blizu Lyona našli so mrtvo truplo zašito v vreči. Truplu so bile odsekane noge, roke in glava.

— **Nesreča v tunelu.** V tunelu pod reko Čikagu v Čikagu sta vkupe trčila dva vlaka. Tri osebe so mrtve, dvanaest poškodovanih. Ker so se peči podrle, so razrušeni vagoni jeli goreti.

— **Zaradi petnajstih goldinarjev zblaznil.** K nekemu trgovcu v Zagrebu je nedavno prišel neki rokodelc kupiti blaga na upanje. Šlo je le za petnajst goldinarjev vrednosti. Trgovec se je branil, ker že ima skušnjo, da so mnogi mali rokodelci slabi plačniki. Naposled je trgovec le dal blago, ko mu je ta neko dolžno pismo, glaseče se na neke pravice njegovega sorodnika vložil za porošstvo. Drugi dan pa pride rokodelc ves v skrbi, češ, da se mu je po noči sanjalo, da je dolžno pismo zgorelo. Trgovec mu je pa takoj pokazal dolžno pismo. Čez nekaj dni je prišel in rekel, da dolžno pismo, kakor se mu zdi, nima pravega koleka. Trgovec je poiskal dolžno pismo in pokazal, da je kolekavano. Tako je vsacih osem dnij prišel rokodelc s tem, ali onim izgovorom, da pogleda priljubljeno mu dolžno pismo. Naposled je prišla njegova žena in jokaje prosila, da naj se vrne dolžno pismo, ker sicer bode njen mož zblaznil. Trgovec že sit sitnostij je že bil pripravljen dati dolžno pismo, le časa ga ni imel poiskati. Rekel je ženi, naj pride drugi dan. Predno je nastopil drugi dan, so že rokodelca odpeljali v Stenjevec, ker je zblaznil. Bal se je, da ga bode trgovec rubil in dal zapreti.

— **Kmet — ponarejalec menic.** V Nyizeghazi na Ogerskem je izginil posestnik Moric Weichaus, ki je rad igral s kartami, pečal se tudi z borzno igro in stavil na srečke. Pri tem je pa zapravil veliko premoženje in delal dolgove. Sedaj, ko je izginil, se je pokazalo, da je pri raznih denarnih zavodih naredil 160.000 dolga in da so podpisi žirantov na njegovih menicah ponarejeni.

— **Psi — finančni stražniki.** Ker je tihotapstvo na ruski meji še vedno močno, je ruska vlada dala finančnim stražnikom pse, da jih po noči jemlje sabo na stražo. Pes hitro sluti tuje ljudi in bežečega tudi vjame.

— **Sin samomorilčev.** V Budimpešti so zaprli bivšega uradnika Štefana Popovića, ki je v Gradci mnogo ljudij osleparil, mej drugim tudi z neko ženitvijo v neki boljši rodbini, izdajajoč se za inženerja. Zavoljo njegovega razuzdanega življenja sta njegov oče in mati skočila v Muro. V Budimpešti je iskal službo pri nekem listu, kjer so pa poprej popražali po njegovem prejšnjem življenji v Gradci, in vsled tega so ga potem zaprli.

— **Ovire vožnje v korintskem prekopu.** Vsled velicega deževja se je usadilo velik del zemlje na jedni strani korintskega prekopa in se je vsled tega morala vožnja po njem ustaviti.

— **Železnične nesreče na Ruskem.** Na Losovosebastopoljski železnici sta vkupe trčila dva vlaka in je trideset vagonov zdrobljenih. Deset železniških oseb je poškodovanih. Pri Kozlovu na saratov-uralski železnici sta tudi vlaka vkupe trčila in je pet ljudij ubitih.

— **Jaffa razrušena.** Po poročilih iz Jeruzalema je hud dež z viharjem razrušil pristaniško mesto Jaffo. Dvanajst hiš se je takoj podrlo, nad petdeset se jih še podere. Veliko ljudij je utonilo.

— **Človeško meso — krma medvedova.** Neki glumaški družbi je ušel dvanajstletni deček Josip Bruževski, katerega je oče glumačem prodal za deset rubljev. Ta deček je izpovedal, da so glumači blizu Mahova ubili nekega tujca, vzeli mu 60 rubljev, njegovo obleko zakopali, njegovo truplo razsekali in s tem mesom krmili medveda, ki ga imajo seboj. Deček je povedal imena zločincev in rekel, da hoče pokazati, kje so umorjenčevo obleko zakopali. Policija sedaj poizveduje, kako je s to stvarjo.

— **106. rojstni dan** je te dni slavil na Češkem v Pierbaustellenu Josip Berndt. Rojen je bil dne 4. decembra 1788. l. v neki vasi blizu Kadene. Izučil se je tkalstva. Od 1808. do 1820. leta je bil vojak. Potem se je pa živel s tkanjem. Imel je tri sine in tri hčere in sedaj stanuje pri jedni svojih hčera.

— **Dvojni umor v Pšenu.** Dosedaj so zaprli sedem sumljivih oseb, zaradi umora Huliciusa in njegove žene v Pšenu. Posebno je sumljiv nek rumenolas mož, ki se je takoj drugi dan peljal v Melnik ostrič in obrit se. Barva njegovih las se popolnoma vjema s tistimi, katere je držala umorjena žena v rokah.

— **Umor in samomor.** V Sterbergu na Češkem je zblaznela petindvajsetletna žena nekega tkalca. Zadušila je svojo petletno hčerko v postelji, potem pa šla v gozd in se obesila.

— **Velika tatvina na Dunaji.** Na Dnnaji so te dni prišli na sled velikim tatvinam. Pokazalo se je, da je velika trgovina Franc Freier kupoval po družih prodajalnicah pokradeno blago. Člani te trgovine so imeli zveze s trgovskimi pomočniki, ki so jim nosili po cele kose blaga. Našli so cele vozove pokradenega blaga. Največ je baje poškodovana neka tovarna za kotenino, kateri so nastavljene osebe pokrale silno veliko blaga.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 15. dec. 1894. Pšenica gld. 7.50 kr., rž gld. 5.75 kr., ječmen gld. 6.— kr., oves gld. 6.25 kr., ajda gld. 7.25 kr., proso gld. 6.50 kr., turšica gld. 7.25 kr., leča gld. 11.— kr., grah gld. 11.— kr., fižol gld. 9.— kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Loterijske srečke.

V Brnu dne 19. dec. t. l.: 26, 49, 47, 29, 16.
Na Dunaji dne 15. dec. t. l.: 29, 3, 79, 56, 18
V Gradci dne 15. dec. t. l.: 15, 76, 18, 3, 69.

Marijacejske

želodečne

kapljice,

prirejene od lekarne k "Angelj Varhu"

C. Brady

v Kromerizu (Moravsko)

Te kapljice so vže starozanesljivo in znano oživljivo in krepcilno zdravstveno sredstvo za želodec in za prebavanje.

Samo prave so z zgoraj stoječo varstveno znamko in podpisom.

Cena: 1 steklenice 40 kr.

Dvojne steklenice 70 kr.

Vsebina je naznanjena. (1)

Marijacejske želodečne kapljice se prave dobe: v Ljubljani: v lek. Piccoli in lek. Svoboda; v Postojni: v lek. Fr. Beccarich; v Škofji Loki: v lek. Karl Fabiani; v Radovljici: v lek. Aleks. Roblek; v Novem mestu: v lek. J. Močnik; v Črnomlju: v lek. J. Blažek.